

Preek ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 23

Ps. 37: 1, 2

Ps. 71: 11

Ps. 36: 2, 3

Ps. 130: 1 - 4

Ps. 32: 3,6

Lezen: Genesis 3: 1-15 en Romeinen 8: 1-11

Tekst: H.C. Zondag 23

Gemeente van de Here Jezus Christus,

Wat hier beleden wordt, dat Vader om de voldoening van de Here Jezus ons wil rechtvaardigen, wordt door velen onmogelijk geacht. Want, zegt men, 'voor de creatieve God' is het kenmerkend 'dat Hij in zijn creatieve activiteiten volkomen vrij en onafhankelijk te werk gaat' Hij verzoent niet nadat Hij door betaling in zijn rechtsgevoel bevredigd is. Nee, Hij is creatief genoeg om op zijn manier zonder betaling met de zonde af te rekenen.

Verzoening zonder voldoening dus. Maar daarmee is het hart uit deze zondag weggesneden. Van het solo Christo - alleen door Christus - en het sola gratia - alleen door genade - is geen sprake meer.

Men spreekt over de creativiteit van de autonome God. Maar het is de taal van de autonome mens die geen genade nodig heeft. Hij kan het zelf.

Daarom valt ook dit spreken onder het oordeel van Gal. 5: "Gij zijt los van Christus als gij door de wet - in eigen kracht dus - gerechtigheid verwacht. Buiten de genade staat gij." Wat we hier belijden is dus brandend actueel. Ook voor ons!

Ik vat de tekst zo samen: Gods verrassende vrijspraak om niet. We danken die aan:

1. Gods recht
2. Gods liefde
3. Gods genade

1. "Wat hebt u er aan, dat u dit alles gelooft?" Dat ik in Christus rechtvaardig ben en een erfgenaam van het eeuwige leven."

Hoe verrassend is dit antwoord: Ik, rechtvaardig! Niet maar voor de mensen. Dat is zo'n karwei niet. Ik kan me voor hen zo bepleisteren dat geen mens kan zien, dat ik van binnen vol dorre doodsbeenderen ben.

Maar God doorgrondt mijn hart. Hij verstaat van ver mijn gedachten. Heel mijn leven is voor Hem een open boek. En Hij is een God die het kwaad niet zien kan. "Als U, HERE, de ongerechtigheid in gedachten houdt, HERE, wie zal bestaan?

Toch leert Hij ons belijden, dat ik voor Hem rechtvaardig ben. En daarom ook: erfgenaam van het eeuwige leven.

Weer zoiets verrassends. Ik - goddeloze van mezelf - mag aanspraak maken op de eeuwige vreugde. Alle tranen worden afgewist. Rouw en verdriet en moeite gaan voorbij. Het wordt feest: bruiloftsfeest! Want God maakt alle dingen nieuw.

Hoe kan dat nu? Want denk nog even terug aan de zondagen 4 en 5. Daar stonden we in Adam en Mannin voor Gods rechterstoel. Wat een schrik was dat! Want het vonnis was niet mis. Onze zonde tegen de allerhoogste majesteit van God, moet met de zwaarste, de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worden. Daar helpt geen lieve moeder aan. God kent geen pardon. Hij wil dat aan zijn gerechtigheid wordt voldaan. Daarom moeten wij of zelf of door een ander volkomen betalen.

Vandaag staan we opnieuw voor die rechterstoel. Het proces wordt voortgezet. Hoe bent u rechtvaardig voor God? Je zou denken: Berg je maar. Wie is rechtvaardig in zijn licht?

Zo is het toch? Als God ons voor zijn rechterstoel daagt, dan kunnen we beslist niet opzij kijken naar br. X of zr. Y voor wie we geen goed woord over hebben. We kunnen ons ook niet aan de mensen van de wereld spiegelen. We hebben veel kritiek op hen. Vooral op

de relschoppers en de messentrekkers van vandaag. Of op de anarchistische vliegtuigkrakers. En op de pro-abortus - en pro-euthanasie-mensen.

Maar de Schrift houdt ons een andere spiegel voor. Die van Gods volmaakte wet. Als je daarin kijkt leer je het af om nog naar anderen te kijken. Mensen, wat voor een beeld krijg je daar van jezelf!

De catechismus vat dat heel algemeen samen: "Mijn geweten klaagt mij aan, dat ik tegen alle geboden van God gezondigd heb." Zwaar gezondigd. "En geen daarvan gehouden heb." Er is geen enkel goed werk waarmee ik bij de HERE kan aankomen. "En nog altijd uit ben op alle kwaad." Telkens is er de prikkel tot zondigen. En ook de zonde zelf. We houden er niet mee op. We kunnen het gewoon niet laten.

Wat kunnen we zo nog verwachten voor de rechterstoel van God? Dat de stukken er af zullen vliegen! Er blijft geen spaan van ons heel. En nu moet u het antwoord van deze zondag lezen. Geen doemvonnissen. Geen betalingseisen. Maar vrijspraak! God rechtvaardigt ons. Dat is heel simpel: Hij ontslaat ons van rechtsvervolging. Dat opent wijde perspectieven voor ons. De zalen van het Vaderhuis gaan voor ons open!

Je oren tuiten, zo'n verschil! De dood schuldig - zondag 4; erfgenaam van het eeuwige leven - zondag 23. Verdoemd - zondag 4. Rechtvaardig - zondag 23. Betalen - zondag 5. Vrij - zondag 23.

En dit echt niet omdat God veranderd is. Er is bij Hem geen verandering of zweem van ommekeer, zegt Jacobus. 't Is ook niet een kwestie van een gerechtelijke dwaling bij Hem. Hoe zou de alwijze God, die met wijsheid de wereld heeft geschapen, ooit kunnen dwalen?

Nee, als er van dwaling sprake is, dan zit die bij ons. Is dat het geval misschien? Heeft de kerk gedwaald toen ze in de zondagen 4 en 5 van God strenge rechtsgedingen sprak? Is God soms niet een God van recht? Is Hij, wat men vandaag van Hem zegt, de creatieve God die best in staat is om zonder betaling, op zijn manier onze schuld te vereffenen? Heeft men in de 16e eeuw dat misschien te weinig gezien?

Dat, broeders en zusters, zijn geen vragen waar we ons met een schouderophalen vanaf kunnen maken. Het gaat hier om het fundament van ons behoud!

Als God werkelijk zo creatief is, zo vindingrijk, dat Hij zonder betaling met onze schuld klaar kan komen, dan is Hij zoiets als een Eli-figuur. Hij ziet zijn kinderen zondigen. Dat betekent een immense teleurstelling voor Hem. Hij had daar niet op gerekend. Hij zegt er ook wat van. Maar straffen? Nee!

U weet waar dat bij Hofni en Pinehas op uitgelopen is. Het ging van kwaad tot erger. Als God inderdaad zo'n creatief God zou zijn, die zijn kinderen nooit kwaad aankijkt, maar alleen wat pruttelt en dan hun schuld onder de tafel stopt, dan is het hek van de dam. Want dan zijn wij creatief genoeg om de zonde steeds weer goed te praten. Ons hart gaat toch al naar die zonde uit!

Zie ook, waar het op uitloopt met die theologie. Men weet in zijn creativiteit alles zo te draaien, dat bijna niets meer zonde is. Abortus, euthanasie, homoseksualiteit, ongehuwd samenwonen, echtbreuk, scheiding, de totale ontkerstening van het leven. Het wordt met de Schrift in de hand allemaal verdedigd.-En we gaan de chaos tegemoet! Waarom? Omdat men God in feite heeft gemaakt tot een God van willekeur. Het kan bij Hem zus maar ook zo. Dat moet je met je eigen creativiteit zelf maar uitmaken. Elk wat wils. Maar is het dan een wonder dat de rechtsonzekerheid toeneemt?

De Schrift spreekt anders over God. Zij tekent Hem als een God van recht. Meteen al in Genesis. De HERE had als Schepper rechten op ons. Daarom stelde Hij het proefgebod. En dan komt satan suggereren dat Hij een God is van willekeur. God zegt wel: Je zult voorzeker sterven. Maar dat is een smoes. Hij zegt het omdat Hij weet dat, wanneer je eet, je aan hem gelijk zult zijn.

De mens tuint daar in. Maar God neemt het niet! Hij proclameert de vijandschap. Omdat Hij ons verlossen wil? Zeker, dat is het gevolg. Maar het is niet het eerste. Het eerste is dat Hij zijn recht handhaaft. Ter wille van dat recht moet satans kop verpletterd en moeten al zijn haters wijd en zijd verstrooid worden.

God kan niet afzien van zijn recht. Deed Hij dat dan was Hij de naam van God niet waard. Daarom zet Hij door wat Hij begonnen is. Aan satan wordt de oorlog verklaard. En het wordt pas vrede als die oorlog gewonnen is en het geschonden recht hersteld. Als

er door verzoening voldoening tot stand is gebracht.

En dan zegt Hij er meteen bij hoe die verzoening bewerkt zal worden. Hij zal zelf de kostbaarste prijs betalen; zijn eigen Zoon als losprijs! Dat was zuiver een zaak van recht. Naar recht moet er worden betaald voor ons. Zonder voldoening geen verzoening. Zonder bloedstorting geen vergeving. Daarom, zegt Hebr. 9, is de Here Jezus verschenen, om door zijn offer de zonde weg te doen.

't Is echt niet een creativiteitskwestie maar een zaak van het offer van Gods eigen Zoon! Het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken, en door Hem, vrede makende door het bloed van zijn kruis, alle dingen weer met Zichzelf te verzoenen, hetzij wat op de aarde, hetzij wat in de hemel is. (Kol. 1)

De losprijs is betaald! Zo worden we, hoewel de doodschuldig, toch vrijgesproken! Gods recht heeft getriomfeerd op Golgotha! De vrede is gewonnen door recht!

Houdt dat maar goed vast tegenover die theologie. Men roept vandaag heel hard om vrede. Maar men zoekt niet de vrede die God maakte door Golgotha. Ja, Golgotha zou niet nodig zijn geweest. Want men kan zelf de vrede stichten.

Zeker, op de weg die Jezus geweest heeft. Maar dan ook alleen geweest. Niet gebaand. Dat laatste meent men door zijn eigen creativiteit zelf te kunnen doen. We zien wat er van terecht komt: Chaos! En daarom is ook deze zondag weer zo rijk. Een parel waarvoor God zelf via Luther weer de ogen opende. God spreekt vrij. Niet als een God van willekeur. Maar als de God die op Golgotha over satan getriomfeerd heeft!

Zijn recht heeft getriomfeerd. De weg naar de vrede is gebaand. De bergen zullen vrede dragen, de heuvels heilig recht. Voor heel het volk zal Hij doen dagen het heil, hun toegezegd. In de Zoon van zijn liefde!

2. Dat is het tweede: We danken die vrijspraak puur aan Gods liefde. Ja, want dat was de prijs die God zelf voor die vrijheid heeft willen betalen: Zijn eigen Zoon. In volkomen liefde heeft Hij Hem voor ons overgegeven opdat wij door Hem de onsterfelijkheid en het leven zouden hebben.

Verrassend evangelie! God zond zijn eigen Zoon. Hij heeft, zegt Rom. 8, "door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees aan dat van de zonde gelijk, de zonde veroordeeld in het vlees." In zijn vlees!

Hier ziet u hoe onschriftuurlijk die theologie is. God is creatief genoeg om op zijn manier zonder betaling met de zonde af te rekenen. Rom. 8 laat ons anders zien. Wat wij door de zwakheid van ons vlees - als gevolg van de zonde - niet konden doen, dat heeft God gedaan. Inderdaad op zijn manier. 't Is echt wat Paulus schrijft in 1 Kor. 2: "Wat geen oog gezien en geen oor gehoord heeft en in geen mensenhart is opgekomen, al wat God bereid heeft voor wie Hem liefhebben."

Mensen, als je daar goed over nadenkt dan staat je verstand stil. Zo wonderlijk is wat Hij deed. Echt iets van Hem! Hij zond zijn Zoon in een vlees aan dat van de zonde gelijk. Hoe creatief! Hij schiept iets totaal nieuws: God in een vlees aan dat van de zonde gelijk. In ons pakje dus zoals wij dat door de zonde vies en vuil hebben gemaakt.

Als God naar beneden keek zag Hij op aarde niet een zonderling lopen. Nee, maar terwijl Hij onschuldig was, leek de Here Jezus zo op ons, dat God Hem als zondig zag. Zondig door onze zonden. En toen zei God: Daar heb je het. In Hem. De zonde. En meteen brandde zijn toorn tegen Hem los. Om die zonde!

God deed onze schuld en onze verbondsbreuk op Hem neerkomen. Hij kwam van God. Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken. Maar in ons vlees. En toen zoog Hij al onze zonde en overtredingen naar Zich toe. Heel zijn leven ging Hij daarom gebukt onder Gods toorn. Want heel zijn leven zag God aan Hem onze zonde. En heel zijn leven veroordeelde Hij onze zonde in zijn vlees. Totdat aan het kruis de volle toorn tegen Hem losbarstte.

Zo heeft God vrede gemaakt door het bloed van Christus. Vrede voor ons.

Zo kwam er een ruil tot stand. Wat wij hebben nam Hij op Zich. Wat Hij verwierf geeft God aan ons. Op Hem onze schuld. Op ons zijn zegen. Op Hem de straf. Voor ons de vrede.

Dat is het wonder van de ruil. Een vreemde maar heel werkelijke ruil. Want zo triomfeerde Gods recht: door die onuitsprekelijk rijke gave van zijn liefde. God zelf heeft

voor ons en voor de wereld de vrede laten kopen voor de hoogste prijs van de dood van zijn Zoon. Om ons? Nee, om zijn liefde. Alzo lief heeft God de wereld gehad. Onbegrijpelijk. Die zondige wereld alzo lief!

Wij gooiden de deur dicht. Toch: alzo lief. Zo maakte Hij onze schuld tot de schuld van zijn eigen Zoon. En ook: zijn gerechtigheid tot onze gerechtigheid.

Dat is het wonder van de vrijspraak. God rekent af met onze schuld. Zeker, op zijn manier. Maar niet zonder betaling. Want Hij bracht een ruil tot stand. Wat wij deden op de Here Jezus. Wat Hij deed op ons. En nu ontvangen wij wat Hij ontving: de heerlijkheid en het leven tot in eeuwigheid. De kroon van het leven en de kroon van de rechtvaardigheid.

Ja wij! Want in Adam sloot Hij meteen ook zijn verbond met ons. Zijn genadeverbond. Wij sloten dat niet met Hem. We sloten het ook niet samen. Hij sloot het met ons. Hij had er zelfs zijn Zoon voor over. Hij zond Hem in de gelijkheid van ons vlees om zo satan te overweldigen. Vrede door recht in de Zoon van zijn liefde.

En daarom mogen wij allemaal geloven: Ik ben rechtvaardig voor God en erfgenaam van het eeuwige leven. Zelfs de kleinste jongens en meisjes hier in de kerk. Je hebt dat wel eens gezien dat hier een kindje werd gedoopt. Als dat gebeurt, zegt God: De Here Jezus is voor jou gestorven. Dat heeft Hij, toen je gedoopt werd, ook tegen jullie gezegd.

Dit is het geheim van de vrijspraak: de God van het volmaakte recht is ook de God van de volmaakte liefde. Om zijn liefde heeft Hij tegenover satan zijn recht willen handhaven. En zo zegt Hij tegen u en mij en jullie: Al zijn je zonden als scharlaken, Ik maak ze wit als sneeuw. Al waren ze rood als karmozijn, Ik maak ze als witte wol.

Hoe fel de aanklacht van uw geweten ook zijn mag, broeders en zusters, of die van jullie geweten, jongelui, u en jullie mogen allemaal wit gewassen de nieuwe week weer in. Geen wasmiddel dat witter wast dan het bloed van de Here Jezus.

Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij de straf die ons de vrede aanbrengt op Hem geladen heeft. De strijd is beslist! De vrede getekend! Niet door de mens voor de mens. Nee, 't is Gods vrede voor allen die geloven.

3. Dat is meteen het derde: we danken deze vrijspraak alleen aan Gods genade.

Want dat hoort erbij. God geeft zijn vrede niet automatisch, we moeten zelf er om vragen. We moeten Hem om gratie vragen!

Wat ik u mag verkondigen is heel geweldig. U bent rechtvaardig voor God en erfgenamen van het eeuwige leven. Kandidaten voor Gods vrede. Want God heeft vrede gemaakt door het bloed aan het kruis. Dat is het verrassende in dit rechtsgeding. Laat het voor u ook altijd een verrassing blijven. En voor jullie.

Hoe? Doordat u gelooft. Dus er Amen op zegt. En Hem, de Rechter om genade smeekt. Zonder uw geloof is er geen rechtvaardiging. Zonder uw Amen geen vrijspraak. Zonder uw gebed geen vrede. We moeten tegen God bij God gaan schuilen. Zo niet, we komen om!

Nee, niet zo dat we uiteindelijk de vrede dus toch aan onszelf te danken hebben. Aan ons zelf danken we niets. Er is niets dat ons rechtvaardigt. Ons geloof niet. Ons amen niet. En ons bidden niet. Alleen de HERE.

Maar Hij zegt er meteen bij, dat de rechtvaardige door zijn geloof leven zal! Het wonder van de vrijspraak wacht op het antwoord van ons geloof. We ons realiseren dat onze zonde zo groot is, dat Gods eigen Zoon er om in de wereld moest komen. Daar moeten we klein onder worden. Klein als de kinderen. En in de preek moet er telkens weer op worden aangedrongen. Geen actuelere preek dan die ons steeds weer aanspoort om van genade te blijven leven.

Want nog altijd geldt wat Paulus schrijft, dat dit evangelie voor de Joden een aanstoot is en voor de Grieken dwaasheid. Zie maar hoeveel christenen in de bekoring raken van de moderne theologen. Waarom? Omdat ze er voor passen met Jesaja te zeggen: "Wee mij, ik verga. Want ik ben een man van onreine lippen en ik woon te midden van een volk dat onrein van lippen is."

Met minder kan het niet toe, broeders en zusters, jongens en meisjes. Want God haat de zonde. Dat is gebleken op Golgotha. Dus moeten we niet denken dat het nog wel meevalt. Meevallers zijn er niet. Behalve deze ene dat God uit genade vergeven wil. Aan

de gratievragers dus die leven uit en van het geloof.

Gefeliciteerd als u dat wilt doen: gratie vragen. Dan mag u elke dag het wonder beleven dat uw zonden vergeven zijn. Dat zegt Hij voor u gelooft, opdat u zult gaan geloven. Hij zegt het daarna, opdat u zult blijven geloven. Opdat u door dat geloof strijden en overwinnen zult.

Hij is de eerste: Hij zond zijn Zoon. Hij blijft de eerste: Hij rechtvaardigt goddelozen en roept ze al maar door tot bekering en geloof. Hij is er altijd weer om u naar de Here Jezus te dringen. En om u zo tot meer dan overwinnaars te maken. Opdat u allemaal naar zijn vrede zult grijpen door het geloof.

Houdt dat vast, dan bent u behouden. Nog eens: niet om uw geloof. Dat geloof is op zichzelf niets. Op zichzelf is het leeg. Maar uit die leegte grijpt het de genade van God in de Here Jezus. Geloof hoopt op genade, leeft van genade, is zelf genade. En die genade maakt vrij! Die genade doet roemen: Er is geen veroordeling meer. Er is vrede.

En zo komt er uitzicht op de definitieve vrede. Nog even en de God van de vrede zal satan onder uw voeten verpletteren. Hoort u? Hij - de God van de vrede. Maar onder uw voeten. Wat de Here Jezus deed op Golgotha mag ook u in zijn kracht straks doen! En dan wordt het feest: bevrijdingsfeest! Bruiloftsfeest!

Amen.